

1. az de ki.kes ne ste:kfo:gel zi.n zæn3e ben2:t'
2. manē vrint' ez de blume g2 gi.tn
3. scæwo.ræg en spenē zē nimer as mæ mæsi.n: of:mæksi.men[verou
derdi
4. gru:ven es lastex wæ.rk
5. 2p da skip kre.gæzē beskamel of:beskamel bry:et
6. de skre:nwæ.rker e. ne splentser in zene vijer
7. de skiper lækte zen læpen af
8. in di fabrik en es nite zi.n
9. kum ali:r mæ kinēke kum
- 10.bo.r.æs tæpt o.s of:æns fi:r pintsem bi:r "pintses"
- 11.briŋd os twi.e kilo. kriken "krikskes"
- 12.zæmē mæ æ.rē væ.ven dræ. li.ters wæ.n oe.txedrunken
- 13.æ dri.egdnær mæ. me nē klipel
- 14.kæm zæ,nē kni.n gæzi.n
- 15.yæslu.vet en wær ni fe:l nimer gevi:rt
- 16.kbæm blæ. dæk mæ e.ær ni me.gegu.en: bæm
- 17.ikenæmet ni xedu.e zale mu.æt of:mæitn
- 18.ndi.en: did2r æfkæmt
- 19.nē spinek2p e spinææt nē spinek2pbæstl
- 20.en muis ben2:t nē mæ,.æs nē padestu:l en u,:x nē poe:t
nē vli.gæw2.ter
- 21.diæ kæ.ærl de. gi.æl de wæ.ærlt fæxtn
- 22.ik sæ 2. pi.ælækas xē.ven
- 23.injæmtu fe.l u,. ske.pen æfbre.ken
- 24.æ e. fæzli.eveneki.ær em be:t xækre.gen
- 25.ge:f mæ twi.e bri.e sti.en: _ bri.ær _ de briste
- 26.da stambælt en stu,.æter nimer
- 27.di.e m2:n e.dē li.evæ gælæk as nē gry.ætn i.ær
- 28.lusefi.ær tæni ez indnæ.mæl ni xæble.ven
- 29.dē sko:lkinæm of:sko:lkindæm æmē mæte mi.æstær n2r dē 31.e
gæwe.st
- 30.ken kæ.n t2x ni kumæn i.ær dæk xæri.e bæ.n
- 31.dē bi.æstn driŋke gæ.rē læ.zu,.ætmi.æl
- 32.æŋ kæ.ni x2 wæ.rken _ zæn ki.æl du si.ær
- 33.stæk nē kæ nē ste:l in di.æm basum[veroud.] "bæstl[borstel]"
- 34.ni. e me,.tē ke.gæls en wærter nimer gæspælt:

- 35.e. lɑ kɑm α₁ twi kir 2p 2. gørupen
 36.di pε.ər ən εs ni rε:p _ tsit n2gø wyt kærøken in
 37.zø zε. wεx n2rtfεłts
 38.zø.d εm i.εst sε gεłđ εlpen 2pdu.n
 39.α zεntđ ny.εt ni fε:r brinøn
 40.zεš dεłfan ω.r mεlkwε:t
 41.dø m2r:n mu sεn vr2r. bεskærømen
 42.in dø skεłø zwamøn εs xøvU₁.ørłæk
 43.α εz ε.rg 2mdats:ø stε.rk εs
 44.w2jēr mu.tn d2r dεłđ αđ emen _ ən g2jēr tander dεłts
 45.εłptiš dɑ bεd 2pεføn
 46.Ūnzø masør εs2 vats αzn slæk
 47.zø sprinøn 2m tē vurst of:varst fēr n wεtink
 48.dēm by.εmkwi.εkør zɑ dēm by.əm αđinđtn
 49.dud i.εstø vε.stør is tu,
 50.đbegints:ø klipø vēr dø vrugemεs _ dy.εmεs _ tl2f _ dø vεspør
 51.ən sprε: pøe.tøgøræk øe.đbrε.ən mεšbri.ən
 52.dø sɑdu₁.εtn emen dɑ fr2₁.mē.š ω.r U₁.ør αfxøsne.ən
 53.zε vɑ:dør e.d εm zεs ju₁.ør łank ł2tn2r sko:l gu₁.ən
 54.kεmødēm αfxøru₁.ε vɑ z2 lu₁.εt αł twu₁.εtør tē gu₁.ən
 55.vε.εłø vi.εzn ən zi.d αli:r ni fe:l
 56.dε.ərø p2tn ənzε ni fe:l wε₁.εrt
 57.dno.vøpu₁.εł st2d in:e.εrt
 58.in mε₁.εrt εst n2x tē k2₁.d 2m tē k2sn
 59.di ki.εs xε.dø klε₁.ør lixt e.
 60.α tr2k mεtø stε.εrt fɑn tpe.εrt
 61.in diøn: tε:t kw2mdø g2jēr i:r αłø ju₁.ørn2r dø kærømεs
 62.dø pu₁.εtør zε. dɑd o.zi.ør v2łm2kt εs
 63.gø zu₁:x mε wεł m2r gøn spr2.kte.gø mε nit
 64.dø zwu₁.εł2mø zε.ø g2 wε.rk2møn
 65.guđø vandu₁:x ni ku₁.ørtn
 66.e.tn zyk xε.rø kε₁.εs
 67.zεnø m2tw:r εs kɑp2t _ α lix stile of:stila
 68.te. nø wε.rømen dαxøwε:st _ ən tεs nø zαxtn U₁.vøt
 69.dɑ m2r.nøkø lyp bærøvuis

70. dør ez em bæst in de kænø
71. kwiløgen datø faktø:r nøm bri:f brøxt
72. këm pæ:n u. .e mæ:n ært
73. kæn kæ. mæ xi.en dwi. ezdræ.værø 2mgu. .2n
74. nu. .er t2mste.kø sp2.nemen tpe.ert in de ny. karø
75. këm øwæ kasns fæ vø.r dnu.n æ.
76. de kw.ninj kænø zo:n e.d yk sadu. .æ. t xøwe:st
77. wætjæ ginem bo:xmu. :kør wu:n:
78. di ry. .zn æmø læjæ dy. .erns
79. kæn gely. .ever gæ wo:rd æf
80. tkinøkø wæs dy.æt i. .er dæstn k2stn dy. .epen
81. zæn y. .ern æn zæn y. .egø ly. .epen
82. w. .r dæxterken æs mæ ø karfkenær dem b2s xum bri. .embe. zntæ
83. dør æs nø spært fæn de li. .er ken
84. æ zætsøgø zæn ki. .æl o:pen
85. tælk en zæxt ni andersø æs xæld æn ræ. .kdom
86. æ. .erø m2nd ez dry. .æx fæn. dæst
87. di. .e wæx lyp ski. .æf _ tæø ælum ældu. .er
88. k2x fæ de klæ:n: en tr2mælken
89. de gi. .stembæk æs xæstyrøvø væn:kæst in tø sliken
90. zæ likø wæs kart æn gu:t
91. in t2mæ æsðbæst
92. nø skytør mu xu. kyne løjken
93. zyk nike n2r mæ.n:u:t
94. kæn we.t ni wy. .er dæk en mu g2 zyken
95. nø ky.lø kæljør æs xu. fæ tbi:r
96. km2st 2semblu. trinøkø vø tø værkluken
97. kmun i. .estfujør in de st2:l vu:rn
98. mæm bry:r wæs muj
99. de mælkbu:r m2k nø gry. .ætn tu:r
100. di bo. .termælk æz dyn æn zy:r _ zæntsør æm:æ we:r
101. wø zo. .en diæ pyt kyne vyln 2p en y:r
102. æz 2p sæn puints _ søky:r 1.2.
103. cñ k2m ny. .æt xine minitø lu. .æ. t
104. in it2ln zænder bæ.rgen di vi:r sp2:gen

105. tarfdē du₁. 2r of:du₁. 2r 2p d2:gen
106. tē by₁.em emē zē stik fcm dē brygē gevē.ert
107. gē muid 2s fw.lnēker k2mē kw:im
108. es fā lw.vē gēk2mē mē en guj b2zē
109. di dw.r es fcm bykēn2:t xēn2kt
110. en gētr2.dē vr2. mu kyn:ō₁.en
111. kēm i:r gēs xēzō₁.et' m2r tn wās xē gu. sō₁.et
112. dēm br2.ēr zēxtat n2x tē di:r ez 2m tē b2.en
113. baken ikbak gē.bakt ε.bakt baktjε. w2jērbaken ikbaktē
gen gē.baktēgen ε.baktēgen w2jērbaktēgen w2jēr emē gē
baken
114. bi.en ikbi.e gē.bits ε.bits w2jērbi.en bi.emen ikbo:t
kēmgebujen bujēzyk
115. tēz ē klē:n m2r tēz ē fē:n
116. gē kuind i:r ε.rē krē:gen 2p dē mērt
117. æ e. xēzē.tāt: 2p mē. zō₁ pē:zn
118. tmē.sē zē. datjē gēlē.k o₁.
119. twō₁.erē vē.f prē:zn
120. 2nder di.en: i.ēkēli.ēr ligē vē.l i.ēkēls
121. twō₁.ētē 22 g2 z2jēn _ ts2id'2₁.
122. ty.e es n2xry:n _ tnēs n2x m2rēs xēmō₁.et
123. māj2nē:s mō.kē zē mē.jēn do:l van: ε.
124. dā bymkē z2. dēr mujēlākynē grujēn
125. dē paster e. xujē wē:n
126. dē d2skē _ emen oz o.d oe:z afxēbrant
127. dē mēlk spast etnw.r van dē ku.
128. dē k2stēr lat' fēr dē kroē:sn
129. dē tre.mē van dē kr2wō₁.gēm by.ēgē van txēwixt
130. s2mēgē mē₁.nske snōe.tn loē₁.t
131. zāmen em bl2.d ān gr2. xēsle.gēn
132. dē s2:š ez ēwā fl2:tzegslieden i.1 of:fl2.utidem.:2.1
133. dē sni.e lixtik
134. tēz ni.ēwēxēt le.n dā 2. gēzi.n em
135. ni.py.ert wēr nō₁. en gi.ēlēgr.skē ny. stat
136. du:n ikduint: gē.du.gēt ε. of:aduint: w2jērduint:

g2jerduints ze. erduints ikdants gē.de.gēt ε.dants w2jer
dants g2jerde:gēt ze. erdants de.kikdade dārd'ε.m2ren
de. dānt se, jer m2r en de.en

137. dy. open dy. epkli. et dedy. epf2nt

138. dasken adast adastn of: adastegen æe.xedasken of: æe.xed...

139. ben: ikben gē.bants ε.bants w2jerben: g2jerbants ze. e
rben: bantjε.of:bantsε. bantsø kεmgebun:

140. landmaten: en ruj εsεstopen in ze vi:rkant, en dāxwant εs 2n
dert ruj, drε. 2ndertfε.ventwintεx rujen in: εktu:r.

de naam van deze gemeente in haar eigen dialect is: εlεrgε, m
de inwoners heeten: i. enε van εlεrgε, m en εlεrgεmskēreen vrouww.
hun bijnaam is: andε:ve:ters v. h. 1

het aantal inwoners op 31 dec. 1927 was: 1350.

taaltoestand: de wijken van deze gemeente zijn: tarp het dorpi,
to: tarp het oud dorpi, den dries in den volksmond: 2pbo. vεn
dri:si, de mottendries i. d. volksm.: de m2ti, y. εmroomi, dembi. er
nukiden berenhoeki, de kerkstraat i. d. volksm.: bene:ni, lifkē
'zukrlievekenshoek, de sti. ewaxide steenwegi.

de wijk oom spreekt meer woubrechtgēmsch getint, bvb.: bæle
ge:, mō. jεn, vāt:, tegenover het centrum: bæle, gē:, mō. en, vāt: t
bel, gij, maaien, vet. 1.

er wordt te heldergem geen fransch of beschaafd ndl. gespro
ken.

er zijn hier veel meer werklieden dan boeren, de werklieden
gaan als seizoenarbeiders naar frankrijk en in den winter
naar brussel en naar de koolmijnen van het walenland.

zεgslieden:

1. pevernagie albert, 29 j., onderwijzer, hier geboren, hier steeds
verbleven, v. en m. zijn van hier, spreekt met de inwoners steeds
het dialect van het centrum.

2. crfa beerens, 21 j., zonder beroep, hier geboren, vader van hier,
m. van aaigem, hier steeds verbleven, spreekt steeds het dia
lect van het centrum.